

Topledernes forventninger til 2018

Januar 2018

Resume

Topledernes forventningerne til 2018 er positive.

- 72 pct. forventer øget salg – mod kun 4 pct., der forventer reduceret salg.
- To tredjedele forventer medarbejdervækst, mens kun 4 pct. forventer nedskæringer.
- Omkring fire ud af ti forventer øget budget til forskning og udvikling, og næsten ingen forventer beskæringer.
- Samme billede gør sig gældende på budgettet til opkvalificering af medarbejdere.
- Investeringsniveauet ift. nye teknologier ligger højt. Det gælder både, når man spørger til de seneste to års investeringer og til investeringsforventningerne til 2018.
 - Særligt automatiseret dataudveksling, cloud-teknologi og elektronisk ressourceplanlægning ligger højt, hvor hhv. 56 pct., 44 pct. og 41 pct. af toplederne forventer investeringer i 2018.
 - Teknologier som kunstig intelligens og 3D-printere ligger betydeligt lavere - endnu.

Den mest udtalte barriere for udvikling og vækst i virksomheden er ifølge toplederne muligheden for at rekruttere og holde på kvalificerede tekniske/naturvidenskabelige medarbejdere. 56 pct. opfatter dette som en barriere for udvikling og vækst. Det understreger udfordringen for den danske økonomi med mangel på STEM-uddannede. Dette kan desuden være medvirkende årsag til at outsourcing stadig er den dominerende trend. 18 pct. af toplederne forventer outsourcing eller offshoring til udlandet i 2018, mens et fåtal forventer insourcing eller backshoring fra udlandet.

Også manglende tid til at iværksætte og gennemføre vækstplaner er en væsentlig barriere. Godt to ud af fem topledere oplever denne barriere. Krav og regler fra offentlige myndigheder indtager pladsen som den barriere, der angives tredje-mest, hvorefter adgang til finansiering og skattetrykket kommer.

Denne analyse handler om de forventninger til 2018, som toplederne blandt IDAs medlemmer har. Toplederne er karakteriseret ved at arbejde med ledelse på det strategiske niveau, og at de har et ledelsesområde på mindst 10 ansatte. Næsten 30 pct. af respondenterne i undersøgelsen har over 100 medarbejdere under deres ledelsesområde. På grund af deres position forventer vi, at de har fingeren på pulsen i forhold til virksomhedens udvikling i det foregående år, og at de er i stand til at komme med kvalificerede bud på dens fremtidige udvikling.

Topledernes vurderinger bærer klart præg af de gunstige konjunkturer. Langt de fleste, 72 pct., forventer øget salg, og kun 4 pct. forventer en tilbagegang, *jf. tabel 1*.

Tabel 1 Hvad er dine forventninger til udviklingen i virksomhedens salg i 2018? Pct.

Forventer øget salg	72
Forventer ingen ændring	23
Forventer reduceret salg	4
Ved ikke	1
Total	100

Kilde: IDA Toplederpanel 2017 (N=79).

Til gengæld forventer toplederne i undersøgelsen ikke de store udviklinger i forhold til opkøb og frasalg. Otte ud af 10 forventer således ingen udvikling, *jf. tabel 2*.

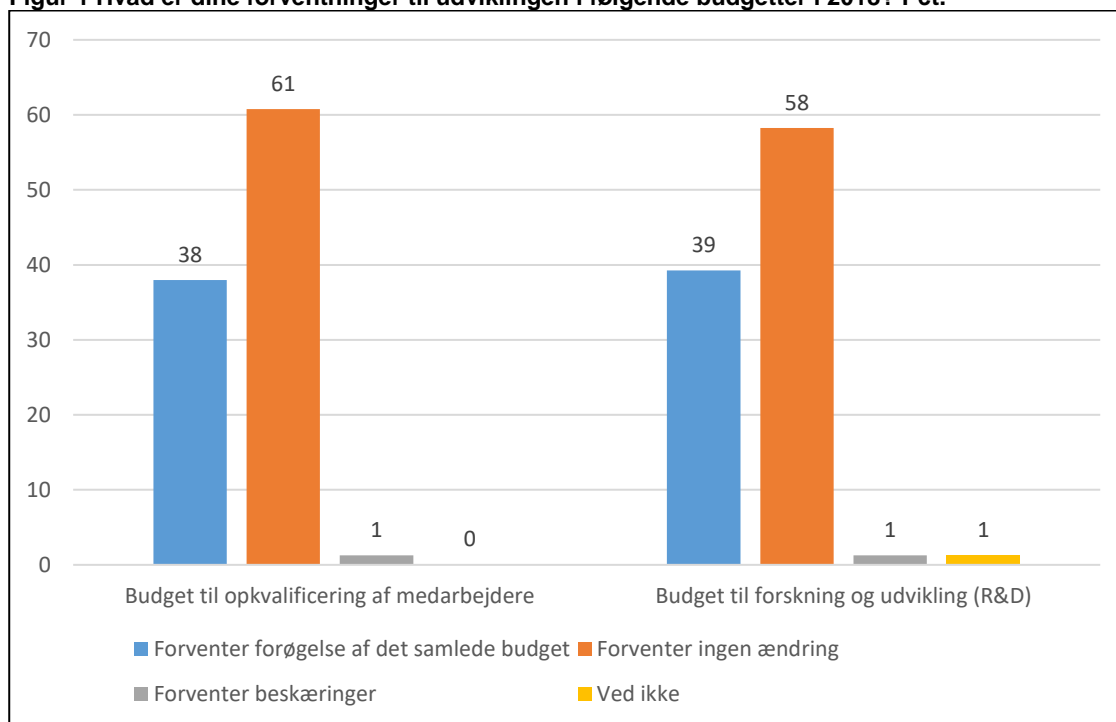
Tabel 2 Hvad er dine forventninger til evt. opkøb/frasalg i 2018? Pct.

Forventer opkøb af andre virksomheder	13
Forventer hverken opkøb eller frasalg	80
Forventer frasalg af dele af virksomheden	5
Ved ikke	3
Total	100

Kilde: IDA Toplederpanel 2017 (N=79)

I lyset af de store udviklinger inden for digitalisering og nye teknologier er der behov for at satse på løbende opkvalificering af medarbejderstaben og investeringer i forskning og udvikling (R&D). I det lys er det positivt, at stort set ingen af toplederne i undersøgelsen forventer beskæringer af budgetterne til opkvalificering hhv. R&D – kun 1 pct. vurderer, at budgetterne vil blive mindre i det kommende år, *jf. figur 1*. For begge indsatsområder forventer seks ud af ti ingen ændring, mens fire ud af ti forventer forøgelse af budgetterne.

Figur 1 Hvad er dine forventninger til udviklingen i følgende budgetter i 2018? Pct.

Kilde: IDA Toplederpanel 2017 (N=79)

At 72 pct. af toplederne forventer øget salg afspejler sig også i deres forventninger til udviklingen på medarbejderfronten. To tredjedele forventer således også, at de i virksomheden vil ansætte flere medarbejdere i løbet af 2018, *jf. tabel 3*. Kun 4 pct. forventer nedskæringer i antallet af medarbejdere.

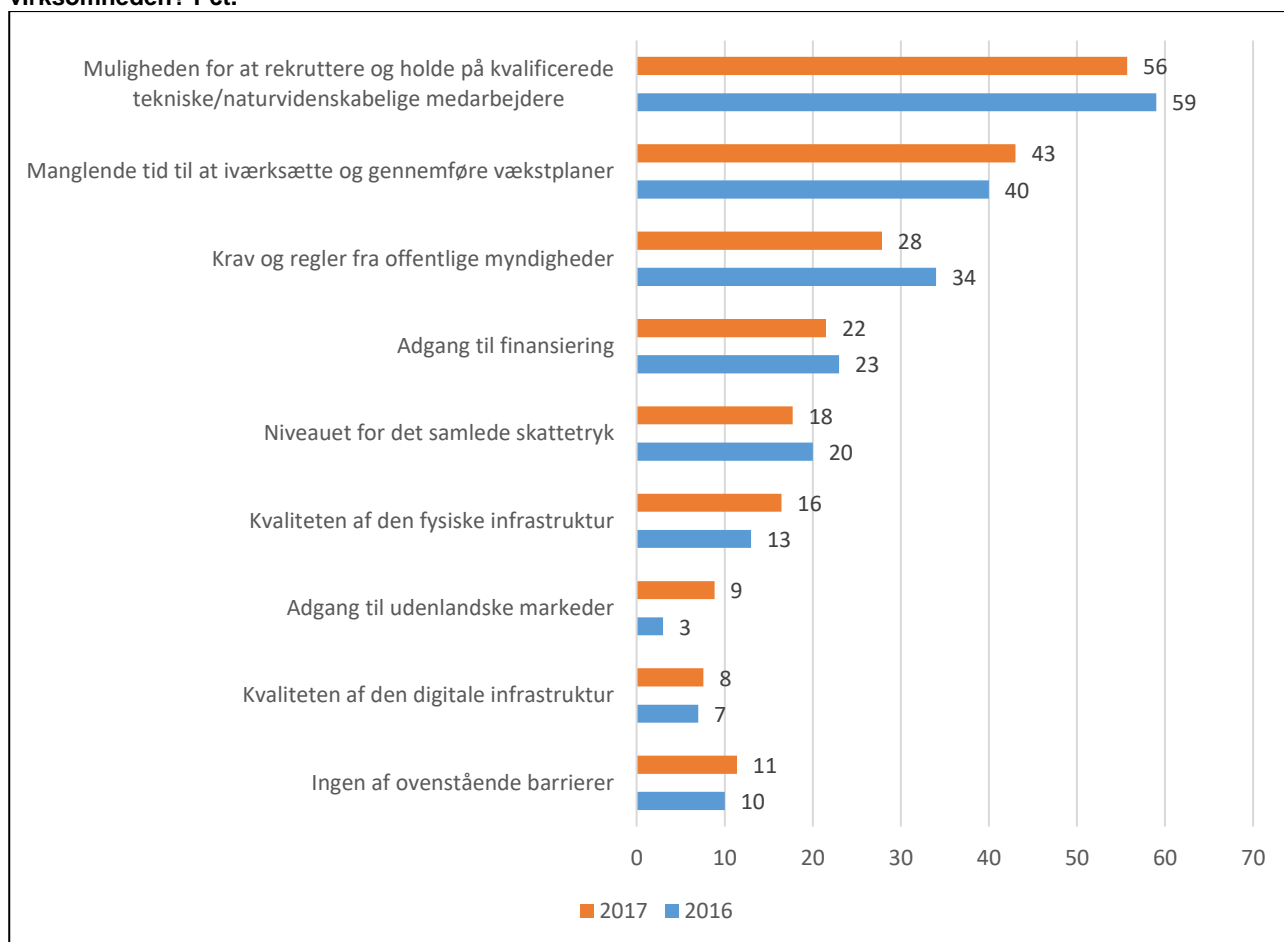
Tabel 3 Hvad er dine forventninger til udviklingen på medarbejderfronten i løbet af 2018? Pct.

Forventer at ansætte flere	66
Forventer ingen ændringer	30
Forventer nedskæringer i antallet af medarbejdere	4
Ved ikke	0
Total	100

Kilde: IDA Toplederpanel 2017 (N=79)

I lyset af forventningerne til medarbejderudviklingen, og den vedvarende mangel på STEM-kompetencer i arbejdsstyrken, må man forvente kapacitetspres og flaskehalse på nogle typer af arbejdskraft. Toplederne peger derfor også på, at mangel på kvalificeret teknisk/naturvidenskabelig arbejdskraft er den suverænt største barriere for vækst. Over halvdelen af toplederne peger således på denne faktor, *jf. figur 2*. Niveaulet ligger på samme niveau som i 2016, og resultaterne er ikke signifikant forskellige.

Figur 2 Hvilket af følgende opfatter du på nuværende tidspunkt som barriere(r) for udvikling/vækst i virksomheden? Pct.

Kilde: IDA Toplederpanel 2017 (N=79) og IDA Toplederpanel 2016 (N=88). Anm.: Respondenterne har haft mulighed for at angive flere svar

Tid til at iværksætte og gennemføre vækstplaner (43 pct.), krav og regler fra det offentlige (28 pct.), adgang til finansiering (22 pct.) samt skattetrykket (18 pct.) er også stadig blandt de emner, som en del af toplederne peger på som barrierer for vækst.

Outsourcing og offshoring til udlandet er stadig den langt dominerende hovedtrend i sammenligning med insourcing og backshoring fra udlandet. Sidstnævnte sker helt sikkert, men det er nærmere undtagelsen end reglen. Således er andelen, der forventer outsourcing/offshoring til udlandet seks gange større, jf. tabel 4.

Tabel 4 Hvad er dine forventninger til virksomheden i 2018? Pct.

Outsourcing til et andet sted i Danmark	5
Insourcing fra et andet sted i Danmark	6
Outsourcing eller offshoring til udlandet	18
Insourcing eller backshoring fra udlandet	3
Ved ikke	68
Total	100

Kilde: IDA Toplederpanel 2017 (N=79)

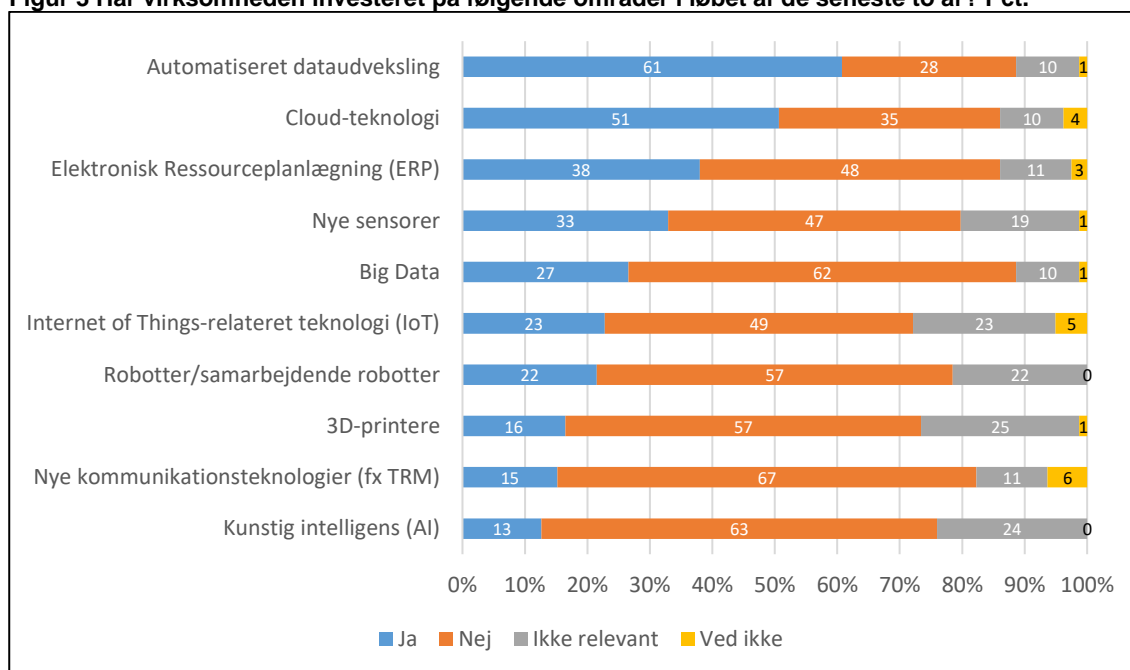
Et forbehold er dog, at langt størstedelen af toplederne svarer 'ved ikke', hvorfor tolkninger af tabellen skal være med en vis varsomhed.

Der er ikke spurgt direkte ind til de primære motiver for at outsource eller offshore til udlandet. Det er dog plausibelt, at en del virksomheder reagerer på manglen på STEM-kompetencer i Danmark ved at lægge aktiviteter i andre dele af verden. På den måde kan manglen på tekniske og naturvidenskabelige kandidater være med til at svække den fremtidige erhvervsstruktur.

Retter man et blik på de teknologiske investeringer, bliver der øjensynligt investeret bredt i Industri 4.0-teknologier i disse år. Dette gælder både, når man spørger ind til de foregående og de kommende to år.

Således svarer 61 pct. af toplederne i undersøgelsen, at deres arbejdsplads har investeret i automatiseret dataudveksling, og 51 pct. har investeret i Cloud-teknologi, *jf. figur 3*. For disse to typer teknologier er det kun ca. en tredjedel, der vurderer, at teknologien er relevant for virksomheden, men at de ikke har investeret i den.

Figur 3 Har virksomheden investeret på følgende områder i løbet af de seneste to år? Pct.

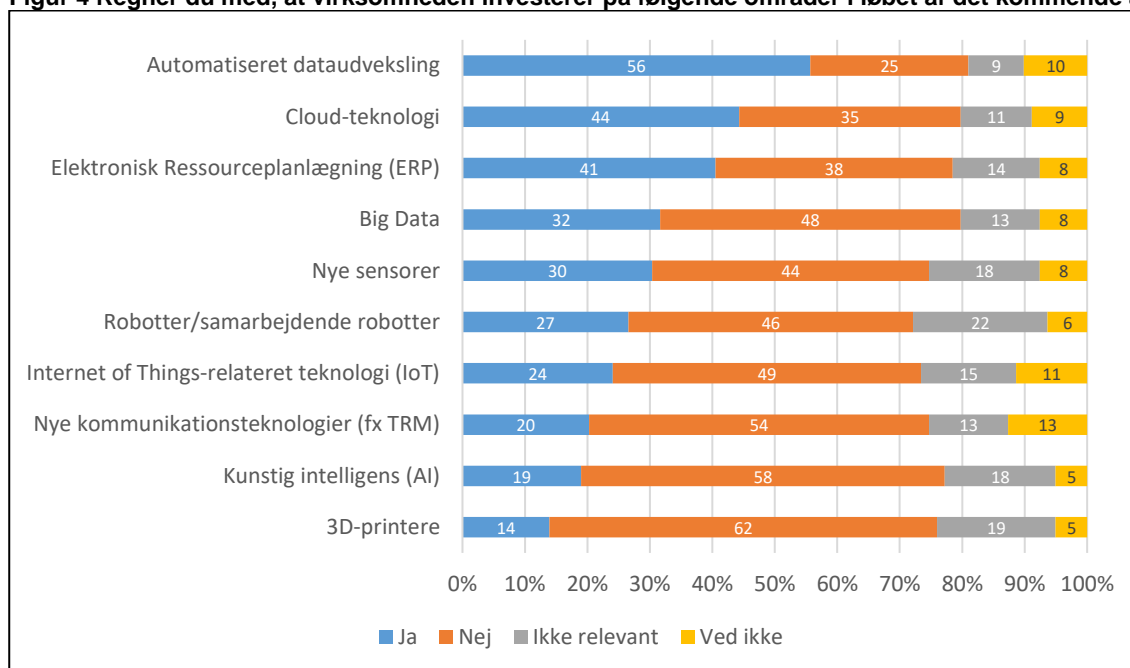

Kilde: IDA Toplederpanel 2017 (N=79). Anm.: Respondenterne har haft mulighed for at angive flere svar

Figuren giver dermed også et godt indtryk af, hvilke teknologier toplederne ikke vurderer er relevante for virksomheden. Generelt vurderes de fleste af teknologierne som relevante, men for både kunstig intelligens (AI) og 3D-printere vurderer omkring en fjerdedel af toplederne, at de ikke er relevante for virksomheden.

Toplederens forventninger til det kommende års teknologiske investeringer er meget konsistente i forhold til deres erfaringer med de foregående to år. Således er det igen automatiseret dataudveksling (56 pct.), Cloud-teknologi (44 pct.) og Elektronisk Ressourceplanlægning (41 pct.), der topper listen, *jf. figur 4*.

Figur 4 Regner du med, at virksomheden investerer på følgende områder i løbet af det kommende år? Pct.

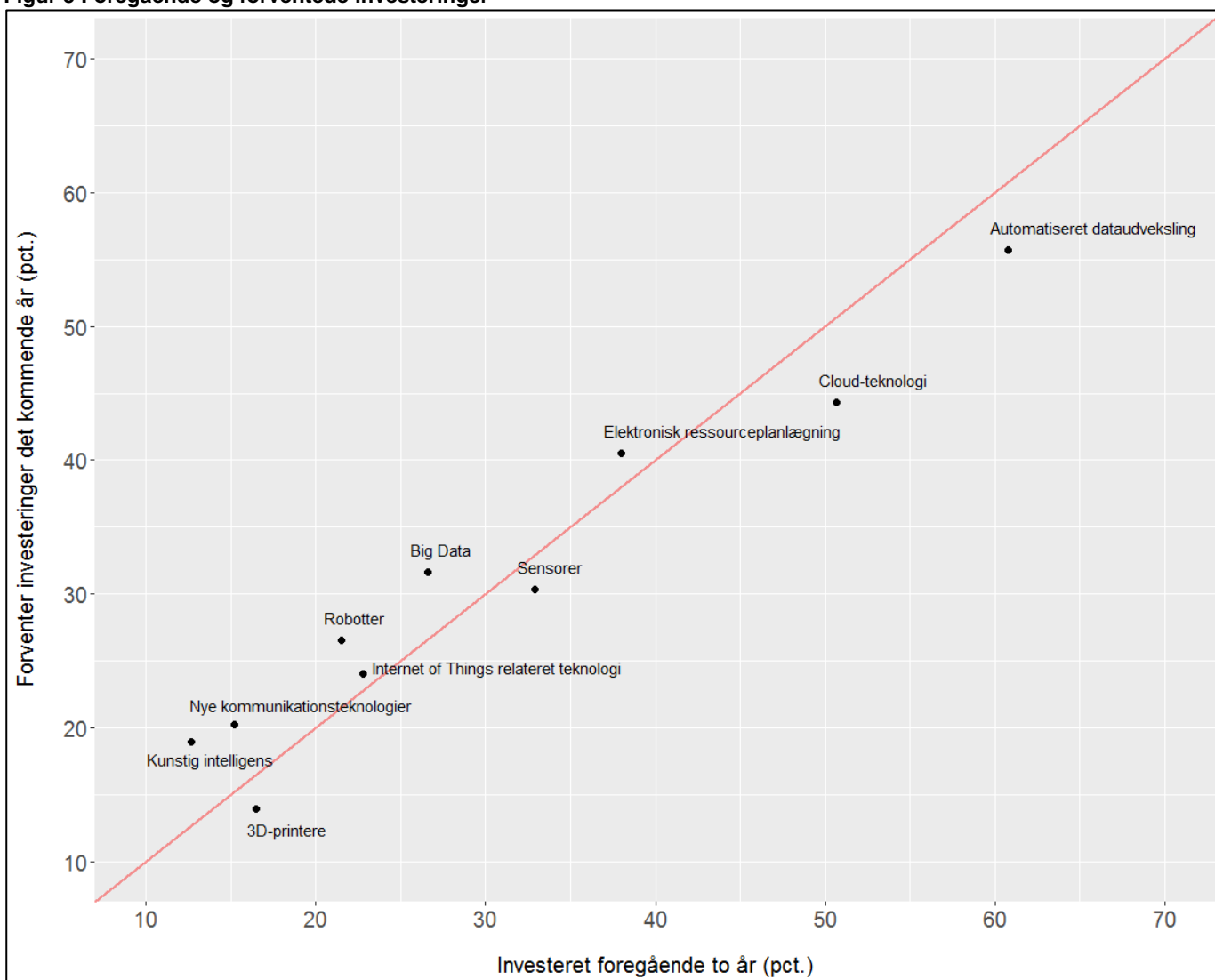
Kilde: IDA Toplederpanel 2017 (N=79). Anm.: Respondenterne har haft mulighed for at angive flere svar

Figur 5 illustrerer sammenhængen. På x-aksen har vi andelen af topledere (pct.), hvis virksomheder har investeret i bestemte teknologier i de foregående to år, på y-aksen andelen af topledere (pct.), der forventer, at virksomheden investerer i samme teknologier i det kommende år. Det fremgår, at der er en tæt sammenhæng¹ – dette tyder på en høj grad af kontinuitet i investeringer hos de virksomheder, topledere er ansatte i.

Punkter *under* den røde linje er teknologier, hvor *færre topledere* forventer investeringer i teknologien i 2018 sammenlignet med de foregående to års investeringer. Her ser vi bl.a. de to teknologier, hvor investeringsaktiviteten har været mest udbredt, hhv. automatiseret dataudveksling og cloud-teknologi. Et forbehold er, at forventningerne kun går på det kommende år, ikke de to kommende år – i modsætning til de seneste to års investeringer.

¹ Kører man en lineær regression (OLS) af de to variable på hinanden, er forklaringsgraden (Adj. R²) på 0,94.

Figur 5 Foregående og forventede investeringer

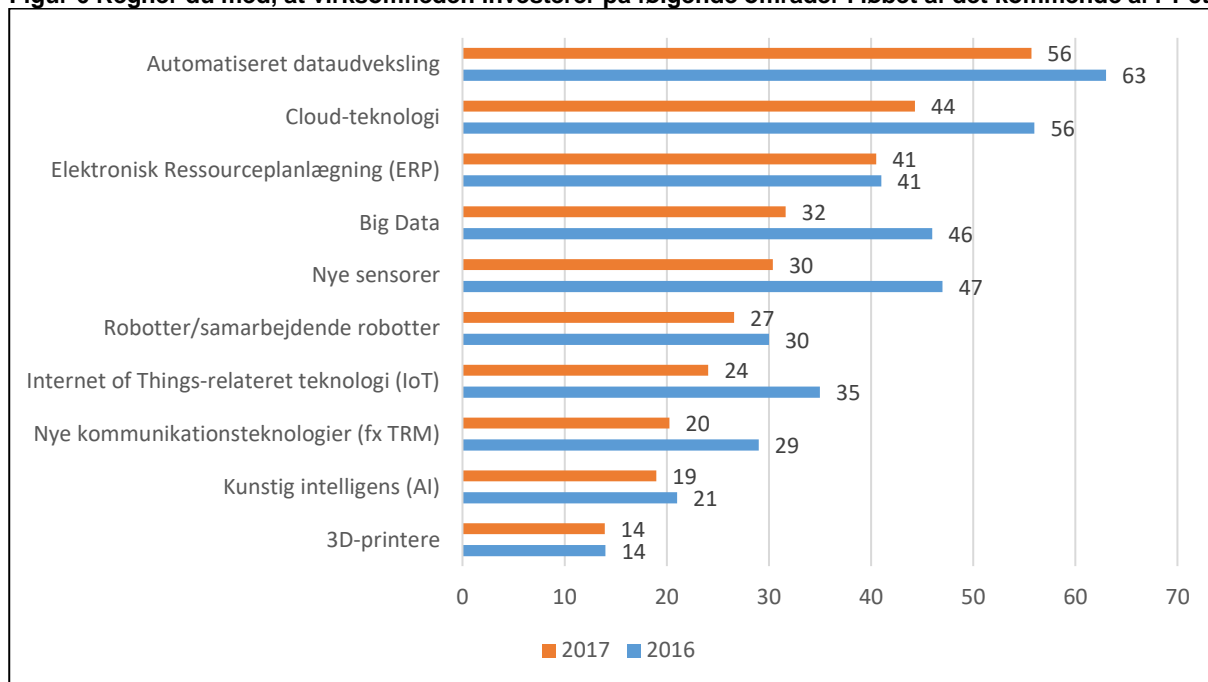

Kilde: IDA Toplederpanel 2017 (N=79)

Punkter over den røde linje er omvendt teknologier, hvor flere topledere forventer større investeringer i teknologien, end tilfældet har været de sidste to år. Det inkluderer en lang række teknologier, hvor investeringsaktiviteten i løbet af de seneste to år har været mere beskedne, herunder kunstig intelligens, robotter og Big data.

Figur 6 sammenligner investeringsforventninger fra årets toplederpanel med sidste års ditto. Som det fremgår, er investeringsforventningerne faldet for langt de fleste typer teknologi, hvilket umiddelbart er overraskende.

Figur 6 Regner du med, at virksomheden investerer på følgende områder i løbet af det kommende år? Pct.

Kilde: IDA Toplederpanel 2017 (N=79) og IDA Toplederpanel 2016 (N=88)

En mulig forklaring kan være, at toplederne i løbet af det seneste år har fået flere erfaringer med at investere i ny teknologi, og at de på den baggrund er blevet lidt mere forsigtige. En af udfordringerne med at implementere ny teknologi kan være manglende kompetencer i virksomheden. Og det kan spille ind på investeringsforventningerne. Niveaumæssigt ligger forventningerne dog stadig højt.

Metode

Nærværende undersøgelse udgør anden undersøgelse i rækken af årlige undersøgelser af ledernes ansvarsområder og udfordringer. Undersøgelsen er gennemført blandt de af IDAs medlemmer, der er registreret som topledere.

I alt har 79 ledere besvaret hele undersøgelsen, hvilket giver en svarprocent på 11.

Undersøgelsen er gennemført i november 2017.